

Minister van Infrastructuur en Waterstaat
p.a. HID Rijkswaterstaat Midden-Nederland
t.a.v. de heer P.C. van Gelder
Postbus 2232
3500 GE Utrecht

Geachte heer Van Gelder,

Met deze zienswijze reageert It Fryske Gea op Ontwerpen voor een bestemmingsplan, omgevingsvergunning en diverse andere vergunningen en besluiten ten behoeve van Industriezandwinning IJsselmeer, “zandwinning Smals”, die ter inzage zijn gelegd tot en met 12 april 2018. It Fryske Gea verzet zich tegen deze zandwinning vanwege de aantasting van landschappelijke en ecologische waarden. Hieronder licht ik deze bezwaren kort toe.

Landschappelijke waarden

Het belang van openheid, leegte en duisternis is benoemd als kernkwaliteit van het IJsselmeer in de Structuurvisie Infrastructuur en Water (SVIR paragraaf 4.1 “Op het IJsselmeer, Markermeer en IJmeer is de Europese Natura 2000-regelgeving van toepassing vanwege de unieke natuurwaarden in het gebied. Het IJsselmeer is daarnaast van (inter)nationaal belang omdat het een groot laaglandmeer is met landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten (als voormalige Zuiderzee) en een unieke weidsheid en openheid (rust, leegte, duisternis).”. De bouw van een werkeiland met loodsen en andere gebouwen tot een hoogte van 22 meter is in sterke tegenspraak met het behoud van openheid, leegte en duisternis. Het af en aan varen met schepen en voortdurende zandwinactiviteiten met bijbehorend geluid is in strijd met behoud van rust. Het IJsselmeer is geen industriegebied, wij verzoeken u met klem om deze industriële activiteit niet in het IJsselmeer toe te staan. De oprechte pogingen van de initiatiefnemer om de loodsen in te kleden met lage duinen laten onverlet dat de loodsen en andere gebouwen nog ruimschoots zichtbaar zijn. Aantasting van de landschappelijke waarden is naar onze mening nog steeds aan de orde. De geluidsbelasting vanaf de zandwinning is niet getoetst aan de beleving van rust. Met deze beperkte toetsing wordt de bescherming van kernkwaliteiten van het IJsselmeer geen recht gedaan.

Ecologische waarden

Wij maken ons ernstige zorgen over de vogels die in het gebied foerageren en rusten, inclusief de nabijgelegen Steile Bank. Ten eerste is deze ondiepte met zandplaten één van de belangrijkste rustgebieden van het IJsselmeer, waarin inmiddels ook een visdievenkolonie is gevestigd. Wij zijn vrezen dat de zandwinning leidt tot versnelde erosie van deze ondiepte. Ten tweede maken wij ons zorgen over de effecten van verstoring, de hoge opgaande structuren zorgen ervoor dat groepen watervogels, waaronder topper en fuut naast het gebied zelf ook de wijde omgeving kunnen gaan mijden. Ten derde maken we ons zorgen over de momenten waarop door inversie zuurstofloosheid op kan treden en over de negatieve effecten daarvan op vis en dus op visetende vogels. De bijgevoegde natuurtoetsen geven de inschatting weer dat de verstoring van zowel de zandwinning als het transport op het totaal van het IJsselmeer geen effect zou hebben op de het duurzame behoud van populaties. Wanneer echter cumulatie met andere projecten wordt meegenomen (waaronder de windmolenparken en visserijvergunningen), dan zien we dat er een optelsom is van kleine negatieve effecten die samen het duurzaam voortbestaan van populaties in het IJsselmeer wel degelijk bedreigen. Voor deze externe cumulatie moeten per vogelsoort alle plannen en projecten in samenhang worden beschouwd. Met name voor soorten met een slechte staat van instandhouding en/of een negatieve trend is de optelsom van projecten in het IJsselmeer al zo negatief dat er naar ons inzicht geen ruimte is om deze industriezandwinning er aan toe te voegen.

Nut en noodzaak

Gezien de landschappelijke en ecologische waarden die in het geding zijn, had naar onze mening uitgebreider onderzocht moeten worden of de zandwinning hier onmisbaar is, of dat andere locaties minder schadelijk zijn. Met name locaties in de Noordzee lijken kansrijk, zoals recent in diverse media is weergegeven.

Graag zijn wij bereid bovenstaande zienswijze nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Henk de Vries
Directeur